

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 1541

19.10.2011

Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-233)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 06.10.2011 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.02.00-21536 sayılı yazısı.

Gaziantep Milletvekili Sayın Mehmet ŞEKER'in tarafıma tevcih ettiği 7/233 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu ve TEDAŞ Genel Müdürlüğünden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

-Önerge Cevabı (3 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği : Bilgi :
TBMM Bşk. Başbakanlık

**GAZİANTEP MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET ŞEKER'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/233)**

Sorular 1, 4:

Özelleştirme sonrasında kayıp-kaçağın önlenmesine dönük yatırımlarda kullanılacağı gerekçesiyle Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından elektrik faturalarına yansıtılan kayıp-kaçak (KK) bedeli dürüst vatandaşları mağdur etmeye devam etmektedir.

Elektrik dağıtım faaliyetlerinde, 2011-2015 dönemi için belirlenen kayıp-kaçak hedef oranının, 15 bölgede, 2010 yılı hedefine göre arttırılması, elektrikte kayıp ya da kaçak kullanımının azalmasıyla herhangi bir gelişme sağlanmadığının açık göstergesidir. Bu durum ise her ay vatandaşın elektrik faturasına yansıtılan, yüzde 10 oranındaki kayıp-kaçak bedeli adı altında toplanan paraların ne yapıldığı sorusunu akıllara getirmektedir. Konuya ilişkin olarak;

-Uygulamanın başladığı andan günümüze kadar toplamda ne kadarlık KK bedeli elde edilmiştir? Elde edilen bu paranın ne kadarlık kısmı kayıp-kaçağın önlenmesine dönük yatırımlarda kullanılmıştır?

-KK bedeline göz yumarak, vatandaşın kesesini değil de elektrik şirketlerinin kâr marjlarını koruduğunuz yönündeki iddiaları doğru buluyor musunuz? Ne kayıpta ne de kaçakta dahli olan, ancak her ay KK bedeli ödeyen milyonlarca vatandaşımızın mağduriyetlerinin giderilmesi için yaptığınız bir çalışma var mıdır?

Cevaplar 1, 4:

Kayıp-kaçak bedeli birim enerji için belirlenen ve enerji maliyetlerini yansıtan bir bedeldir. Dolayısıyla, tüketicilere tahakkuk ettirilen bu bedel enerji maliyetinin bir unsuru olarak dikkate alınmaktadır. Diğer yandan, dağıtım şirketlerinin kendileri için belirlenmiş olan hedef kayıp-kaçak oranının altında bir kayıp-kaçak oranını değişik önlemler alarak, yatırım yaparak gerçekleştirmeleri halinde ortaya çıkabilecek kar ilgili şirkete kalmaktadır. Dağıtım şirketlerinin kendileri için belirlenmiş olan hedef kayıp-kaçak oranına ulaşamamaları halinde ortaya çıkabilecek zarar da yine ilgili şirkete bırakılmakta olup bu zararın tüketicilere yansıtılması söz konusu değildir. Dolayısıyla, uygulama döneminin her bir tarife yılı için hedef kayıp kaçak oranlarının belirlenmesiyle tüketicilerin daha düşük kayıp-kaçak bedelinden fiyatlandırılması sağlanırken, dağıtım şirketlerinin daha düşük kayıp oranlarını gerçekleştirecek şekilde faaliyet göstermeleri teşvik edilmektedir.

Soru 2:

-Yaptığınız bir açıklamada, kaçak elektrik kullandığı gerekçesi ile hakkında suç duyurusunda bulunulan abone sayısının 532 bin olduğunu belirtmişsiniz. 532 bin abonenin hatasının 40 milyon aboneye ödettirilmesini adil buluyor musunuz?

Cevap 2:

TEDAŞ Genel Müdürlüğü 2003 yılından itibaren yapmış olduğu etkin kayıp kaçak tarama çalışmaları sayesinde, toplamda yaklaşık 40 milyon abonenin kontrolünü gerçekleştirmiştir. Yapılan bu kontrollerde 1,7 milyon abonede kaçak kullanım tespiti yapılarak, 8,6 Milyar kWh (2 Milyar TL) kaçak tahakkuku gerçekleştirilmiş, 523 bin abone hakkında ise savcılığa suç duyurusunda bulunulmuştur. Bu çalışmalar sonucunda kayıp kaçak oranı 2002 yılındaki % 21'lerin üzerindeki seviyeden 2009 yılında % 15,6 seviyesine kadar düşürülmüştür. Ayrıca, Türkiye genelindeki orta gerilimden enerji alan trafolu aboneler ile alçak gerilimden beslenen yüksek tüketimli müşterilerin kontrollerinin daha yoğun olarak yapılabilmesi için, dağıtım şirketlerinde/illerde yetişmiş aktif olarak bu görevi yapan, konusunda uzman deneyimli personellerden oluşturulan mobil ekipler, TEDAŞ Genel Müdürlüğü merkezinden koordine edilerek, özellikle kayıp kaçagın yüksek olduğu illerdeki denetim ve kontrol faaliyetlerini sürdürmüştür.

GAZİANTEP MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET ŞEKER'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/233)

Soru 3:

Elektrikte kayıp, santrallerin ürettiği elektriği konut ve iş yerlerine ulaştıran şehir içi hatların eski ve bakımsız olmasından kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla, elektrikte kaybı önlemek elektrik şirketlerinin sorumluluğundadır. Elektrik şirketlerinin kayıp önleme yatırımlarını gereğince yapmayarak elektrikte kaybı önleyememesinin bedelini vatandaşın sırtına yüklemeyi doğru buluyor musunuz?

Cevap 3:

Kayıp-kaçak, şebekede oluşan teknik kayıplar ile kullanımı ölçülemeyen kaçak kullanımdan oluşmaktadır. Teknik kaybın yapılacak yatırım ve alınacak bir kısım önlemlerle azaltılması mümkün olsa da tamamen ortadan kaldırılması teknik olarak söz konusu değildir. Söz konusu kaybın bedeli hemen hemen her şebekede maliyetin bir unsuru olarak değerlendirilmektedir. Teknik kayıp ve kaçığın azaltılması dağıtım şirketlerinin sorumluluğu olmakla birlikte teknik kayıplar nedeniyle kayıp-kaçak oranının sıfırlanması mümkün değildir (kayıp-kaçak oranının asgariye indirilmesi için yapılan çalışmaların bir bölümü 1, 2 ve 4 üncü sorulara verilen cevapta da açıklanmıştır).

2011-2015 dönemi için belirlenen kayıp-kaçak hedefleri aşağıda tabloda verilmiştir. Dağıtım şirketleri, teknik kayıplar da dikkate alınarak hesaplanmış olan hedef kayıp-kaçak oranlarına ulaşamadıkları takdirde Cevap 1 ve 4'te de açıklandığı üzere maddi kayıplarla karşılaşmaktadırlar. Bu hedeflerin altında bir kayıp-kaçak oranının gerçekleştirilmesi halinde ise takip eden uygulama döneminde tüketicilere yansıyan kayıp-kaçak bedelleri daha da düşecektir.

	2011	2012	2013	2014	2015
DİCLE	60,96%	50,63%	42,06%	34,93%	29,01%
VANGÖLÜ	46,15%	38,33%	31,84%	26,45%	21,97%
ARAS	22,92%	19,04%	17,62%	16,30%	15,08%
ÇORUH	10,90%	10,39%	10,15%	10,15%	10,15%
FIRAT	12,59%	11,65%	11,11%	10,69%	10,09%
ÇAMLIBEL	7,72%	7,36%	7,02%	6,92%	6,92%
TOROSLAR	9,38%	8,94%	8,52%	8,12%	7,74%
MERAM	8,59%	8,28%	8,28%	8,28%	8,28%
BAŞKENT	8,46%	8,07%	7,88%	7,88%	7,88%
AKDENİZ	8,86%	8,45%	8,05%	8,02%	8,02%
GEDİZ	8,48%	8,08%	7,70%	7,34%	7,00%
ULUDAĞ	6,96%	6,90%	6,90%	6,90%	6,90%
TRAKYA	7,70%	7,70%	7,70%	7,70%	7,70%
AYEDAŞ	7,12%	6,79%	6,61%	6,61%	6,61%
SEDAŞ	7,66%	7,31%	6,96%	6,64%	6,33%
OSMANGAZİ	7,21%	7,21%	7,21%	7,21%	7,21%
BOĞAZİÇİ	9,12%	8,69%	8,28%	7,90%	7,57%
KAYSERİ	10,01%	10,01%	10,01%	10,01%	10,01%
AYDEM	9,80%	9,34%	8,90%	8,49%	8,09%
GÖKSU	10,03%	10,03%	10,03%	10,03%	10,03%
YEŞİLIRMAK	10,35%	9,87%	9,41%	8,97%	8,78%

Diğer yandan dağıtım şirketlerinin yatırımları, teknik kayıpları azaltmaya yönelik yatırımları da içerecek şekilde, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunca onaylanmış olup bu yatırımların yapıp yapılmadığı denetlenmekte ve yatırımları gerçekleştirilmeyen dağıtım şirketleri için mevzuat kapsamında gerekli işlemler yapılmaktadır.

**GAZİANTEP MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET ŞEKER'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/233)**

Soru 5:

2011-2015 dönemi için belirlenen elektrikte kayıp-kaçak hedef oranlarının 5 yıl önceki oranlardan bile yüksek olmasının nedeni nedir?

Cevap 5:

Bazı bölgeler için 2011-2015 dönemini kapsayan dönem için belirlenmiş olan hedef kayıp-kaçak oranlarının 2006-2010 dönemi için belirlenen oranlardan yüksek olması bu dönemde, bu bölgelerde, kayıp-kaçak hedeflerine ulaşamamış olmasından kaynaklanmaktadır. Söz konusu bölgelerde bu hedeflere ulaşamaması nedeniyle 2006-2010 dönemlerinde finansal kayıplar oluşmuş olup söz konusu şirketler hedeflerine ulaşamamanın bedelini ilgili dönem içerisinde finansal kayıplarla karşı karşıya kalarak ödemişlerdir. Diğer bir ifadeyle, tüketiciler maliyetin altında bir bedel baz alınarak fiyatlandırılmışlardır.

Soru 6:

Kayıp-kaçak oranının yüksek tutulmasının nedeninin "faturalara daha fazla kayıp-kaçak elektrik bedeli yüklemek" olduğu şeklindeki iddiaları nasıl değerlendiriyorsunuz?

Cevap 6:

Söz konusu iddia gerçeği yansıtmamaktadır. Hedef kayıp-kaçak oranları, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından, 2007-2009 dönemindeki gerçekleştirmeleri dikkate alan adil bir metodoloji çerçevesinde şirket-bölge ayrımı gözetmeksizin belirlenmiştir.